

Fehér Lenke: Elmebetegség, büntetőjog, beszámíthatóság. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest

Az ember erkölcsi és jogi felelősségének alapja, hogy képes tetteit irányítani, a rendelkezésére álló lehetőségek közül választani. E választás szabadsága azonban nem mindig érvényesülhet, külső okok (kényszer, fenyegetés), vagy belső tényezők (elmebeli fogyatékoságok) miatt, sőt olykor a gátoltságból fakadó magatartás veszélyessége a bűncselekményig fokozódhat. Az elmebetegség és a büntetőjog összefüggéseiről szól Fehér Lenkének a témát sokoldalúan feldolgozó kötete. Bár ez az izgalmas, több vitatott kérdést érintő terület csupán kis része a büntetőjog ismeretanyagának, összefügg, a pszichológia, a pszichiátria és a filozófia alapkérdéseivel is, éppen ezért vizsgálatának tanulságai is többirányúak lehetnek.

A szerző a kóros elmeállapot megítélésének szociológiai, pszichiátriai és büntetőjogi szempontjai után az elmekórtan és a büntetőjog összefüggésének európai történetét tekinti át a 16. századtól a 20. század elejéig, majd jog-összehasonlító elemzésében bemutatja a különböző országok (az angolszász, a bolgár, cseh és szlovák, jugoszláv, lengyel, német, orosz, román, spanyol) büntetőtörvénykönyvének a beszámíthatatlanságra vonatkozó szabályait. Külön fejezet foglalkozik a hazai büntetőjog álláspontjának történeti változásaival a beszámíthatóságot és a korlátozott beszámítási képességet illetően. Ezt követően a kóros elmeállapot típusait (elmebetegségek, gyengeelméjűség, szellemi leépülés, tudatzavar) mutatja be, majd kitér az elmeorvos szakértő feladataira a törvényszéki gyakorlatban, vizsgálja a beszámíthatatlanság jogkövetkezményeit, végül pedig a büntetés és kezelés dilemmájával kapcsolatos gondolatait fogalmazza meg. Gazdag irodalomjegyzék zárja a téma alapos feldolgozását nyújtó kötetet – amely a büntetőjogi szakembereken kívül szociológusokat, filozófusokat, elme- és ideggyógyászokat is érdekelhet.

(x)